

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 7T/75/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110010757
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Valent
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2021:1110010757.14

Uznesenie

Okresný súd Bratislava I, samosudcom JUDr. Michalom Valentom, v trestnej veci obžalovanej U.. Ľ. M. pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku a iné, dňa 24. novembra 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 290 ods. 1 Tr. por. s poukazom na 281 ods. 1 Tr. por. z dôvodu § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por. súd

z a s t a v u j e

trestné stíhanie obžalovanej U.. Ľ. M., nar. XX. XX. XXXX/XXX K. I., vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7T/75/2010 pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku a pre pokračovací trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa 255 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku a v časti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku na tom skutkovom základe, že:

1. ako kvestorka Vysokej školy múzických umení v Bratislave, so sídlom v Bratislave, na Ventúrskej ulici číslo 3 (ďalej len „VŠMU“), vytvorila falošné dohody o vykonaní práce na obdobie jednotlivých mesiacov január až november roku 1998 a dohody o pracovnej činnosti na obdobie jednotlivých rokov 1999 až 2002 za odmenu 3.000,- Sk mesačne, medzi VŠMU a osobami A. I. W. A. L., ktorí o dohodách nevedeli, na základe ktorých následne zabezpečovala vyplácanie finančných prostriedkov zo strany VŠMU uvedeným osobám, pričom platby prebiehali výdajom hotovosti za mesiace január 1998, máj 1999 a november 1999, prostredníctvom bankových prevodov na účet číslo XXXXXXXXX/XXXX za obdobie jednotlivých mesiacov február až október 1998 a na účet číslo XXXXXXXXXXX/XXXX za mesiac november 1998 a jednotlivé mesiace január až november 1999 a január 2000 až december 2002, čím bola za obdobie od 10.2.1998 do 10.1.2003 spolu so zákonným odvodmi z odmien celkovo ku škode VŠMU vyplatená suma vo výške 354.000,- Sk (11.750,62 €),

2. ako kvestorka Vysokej školy múzických umení v Bratislave, so sídlom v Bratislave, na Ventúrskej ulici číslo 3 a splnomocnená oprávnená zástupkyňa rektora použila Dodatok číslo 3a k Zmluve o dielo číslo 00023 medzi objednávateľom VŠMU a zhotoviteľom spoločnosťou Studial, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na Radlinského ulici číslo 11, na realizáciu stavby „Prístavba objektu Zochova 1, Bratislava“, z 11.10.2000, ktorý mal byť uzatvorený rektorom VŠMU tak, že k výtlačku originálu poslednej strany Dodatku číslo 1 s podpisom rektora VŠMU doložila prvú stranu neexistujúceho Dodatku číslo 3a s uvedením platobných podmienok „110,- Sk osoba/hodina + DPH“ za zabezpečenie ochrany priestoru staveniska a obe strany parafovala a zabezpečovala preplácanie na základe tohto dodatku zaevidovaných došlých 22 faktúr za jednotlivé mesiace ako aj dodatočným dopisovaním do došlej pošty a osobným parafovaním, pričom takto bolo v období od 10.4.2002 do 4.2.2004 bankovými prevodmi z účtu VŠMU uhradených 15 faktúr v celkovej sume 1.658.943,- Sk (55.066,82 €) a 7 faktúr po spochybnení ich oprávnenosti v sume 755.766,- Sk (25.086,84 €) preplatených nebolo,

pretože tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

Podľa § 281 ods. 3 Tr. por. súd poškodenú Vysokú školu múzických umení v Bratislave, so sídlom Ventúrska 3, Bratislava, IČO: 00 39 74 31, s nárokom na náhradu škody odkazuje na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava I podal na obžalovanú U. L. M. dňa 07. 10. 2010, pod sp. zn. 3Pv/1259/2009, obžalobu pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku a pre pokračovací trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa 255 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku a v časti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku na tom skutkovom základe na skutkovom základe uvedenom vo výroku tohto uznesenia.

Trestné stíhanie vo veci bolo začaté uznesením vyšetrovateľa PZ podľa § 160 ods. 1 Tr. por., Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I, ÚJaKP, ČVS: ORP - 893/OEK - B1 - 2004 zo dňa 04. 10. 2004. U. L. M. bolo vyšetrovateľom, PZ podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie pre súdené trestné činy dňa 14. 12. 2006.

Prvý úkon súdu bol v prerokúvanej trestnej veci realizovaný dňa 23. 09. 2013 (č. I. 912) a to vydaním trestného rozkazu, ktorým bola obžalovaná uznaná za vinnú zo žalovaných trestných činov a za ktoré jej bol uložený peňažný trest vo výške 2.000,- Eur s náhradným trestom odňatia slobody na 1 rok. Zároveň bola obžalovanej uložená povinnosť na nahradiť poškodenej Vysokej škole múzických umení v Bratislave spôsobenú škodu vo výške 66.817,44 Eur.

Po riadne a včasne podanom odpore obžalovanou došlo k nariadeniu hlavného pojednávania a určeniu jeho termínu na 02. 09. 2014, ktoré bolo odročené aj z dôvodu na strane súdu, ktorý obhajobe obžalovanej nezaslal rovnopis obžaloby tak, ako to ustanovuje § 240 ods. 1 Tr. por. Na termínom hlavného pojednávania dňa 17. 10. 2014, 09. 12. 2014 a 12. 05. 2015, kedy bolo rozhodnuté rozsudkom o vine obžalovanej M. zo žalovanej trestnej činnosti za ktorú jej bol uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky so skúšobnou dobou na 2 roky, peňažný trest vo výške 2.500,- Eur s náhradným trestom odňatia slobody na 6 mesiacov za súčasného zaviazania obžalovanej na náhradu škody vo vzťahu k poškodenému subjektu vo výške 66.817,44 Eur (č. I. 1001). Odsudzujúci rozsudok bol teda okresným súdom vyhlásený po viac ako 17 rokoch od spáchania počiatku prvého skutku, ktorý sa obžalovanej M. kladie za vinu. Rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 12. 05. 2015 bol uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1To/98/2015 zo dňa 30. 09. 2015 (č. I. 1015) zrušený pre nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení a preto, že sa tunajší súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, pričom vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení na ktorých objasnenie bolo a bude treba dôkazy opakovať a vykonať ďalšie dôkazy.

Súd vo veci vykonal hlavné pojednávanie na termínoch 12. 02. 2016 (č. I. 1030 - odročené), 24. 05. 2016 (č. I. 1044), 02. 08. 2016 (č. I. 1056), 20. 01. 2017 (č. I. 1089), 18. 04. 2017 (č. I. 1100), 12. 09. 2017 (č. I. 1150) a 21. 11. 2017 (č. I. 1160), kedy bolo rozhodnuté rozsudkom o vine obžalovanej M.j zo žalovanej trestnej činnosti za ktorú jej bol uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky so skúšobnou dobou na 2 roky, peňažný trest vo výške 2.500,- Eur s náhradným trestom odňatia slobody na 6 mesiacov za súčasného zaviazania obžalovanej na náhradu škody vo vzťahu k poškodenému subjektu vo výške 66.817,44 Eur (č. I. 1165). Druhý odsudzujúci rozsudok bol teda okresným súdom vyhlásený po viac ako 19 rokoch od spáchania počiatku prvého skutku, ktorý sa obžalovanej M. kladie za vinu. Rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 21. 11. 2017 bol uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1To/32/2018 zo dňa 30. 05. 2018 (č. I. 1188) zrušený pre nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení a preto, že sa tunajší súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, pričom vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení na ktorých objasnenie bolo a bude treba dôkazy opakovať a vykonať ďalšie dôkazy.

Dodatkom č. 2 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2019 došlo dňa 21. 03. 2019 k zmene v zložení senátu v osobe zákonnej sudkyne.

Dňa 21. 08. 2019 bolo nariadené hlavné pojednávanie, ktorého termín bol určený na 29. 10. 2019, ktorý termín bol následne zrušený z dôvodu účasti zákonnej sudkyne na školení a bol určený nový termín

hlavného pojednávania na 03. 12. 2019 na ktorom obžalovaná súhlasila so zmenou v zložení senátu a súd vykonal dokazovanie výsluchmi svedkov M., M., K., L. W. Š.. Hlavné pojednávania bolo následne odročené na termín 19. 02. 2020, ktorý bol dňa 17. 02. 2020 zrušený pre PN zákonnej sudkyne.

Dodatkom č. 3 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2020 došlo dňa 13. 03. 2020 k zmene v zložení senátu v osobe zákonného sudcu.

Podľa § 290 ods. 1 Tr. por. ak vyjde najavo mimo hlavného pojednávania niektorá z okolností odôvodňujúcich zastavenie trestného stíhania podľa § 281 ods. 1 alebo 2 alebo prerušenie trestného stíhania podľa § 283 ods. 1 alebo 2, súd trestné stíhanie zastaví alebo preruší.

Podľa § 281 ods. 1 Tr. por. súd zastaví trestné stíhanie, ak na hlavnom pojednávaní zistí, že je tu niektorá z okolností uvedených v § 9 ods. 1.

Podľa § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por. trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

Primárne je nevyhnutné uviesť, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde, alebo inom štátnom orgáne, sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zakladá povinnosť súdu aj sudcov na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 251/11, I. ÚS 251/05, II. ÚS 21/01).

Časový horizont toho, kedy sa účastníkovi dostáva konečné rozhodnutie vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou merania celkovej spravodlivosti konania. Čím je tento časový horizont dlhší, tým viac sa rozostrejú kontúry spravodlivosti ako v očiach priamych účastníkov konania, tak aj vo všeobecnom ponímaní verejnosti a verejnej mienky. Celkovo sa tak oslabuje kredibilita štátnej moci a špecificky moci súdnej. Neprimeraná dĺžka konania sa potom priamo odráža v dôvere občana v štát, jeho súdne inštitúcie a právo, čo je základnou podmienkou na fungovanie legitímneho, demokratického a právneho štátu (I. ÚS 361/11, § 10). V tomto kontexte konajúci súd pripomína, že požiadavka prejednanja veci v primeranej lehote vyplýva zo všeobecného pravidla justice delayed, justice denied (spravodlivosť oneskorená, spravodlivosť odopretá). Európsky súd pre ľudské práva poznamenal, že v zásade nemožno vylúčiť, že vo výnimočných prípadoch môže byť prehnaté odďaľovanie rozhodnutia súdu považované za zásah do práva na prístup k súdu, pretože by vlastne bolo odopieraním spravodlivosti (rozsudok vo veci K. W. a ďalší proti Grécku, z 21.12.2010, § 52).

Trestné konanie vedené proti obžalovanej L. M. v štádiu konania pred súdom predstavuje ku dňu tohto rozhodnutia 11 rokov a 11 mesiacov. Keďže ESLP posudzuje konanie zásadne ako jeden celok a pre účely „primeranej lehoty“ podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru hodnotí jeho celkovú dĺžku (napr. rozsudky vo veciach W., už citovaný, § 140; A., už citovaný, § 125) je nevyhnutné poukázať, že od vznesenia obvinenia obžalovanej ku dňu tohto rozhodnutia uplynulo vyše 15 rokov. Začiatok plynutia „primeranej lehoty“ podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru sa v trestných veciach totiž odvíja od oficiálneho oznámenia príslušných orgánov, že sa dotknutá osoba dopustila trestného činu.

Pokiaľ sa týka samotných úkonov realizovaných zo strany tunajšieho súdu, konajúci senát poukazuje na vyššie rozpísaný podrobný rozbor jednotlivých úkonov súdu a zdôrazňuje, že k hlavnému pojednávaniu, ktoré svojim obsahom začalo naplňať obsah predmetu zákona vyjadreného v § 1 Tr. por. došlo až dňa 17. 10. 2014, teda po viac ako 4 rokoch od podania obžaloby. Dňa 12. 05. 2015 a následne i dňa 21. 11. 2017 došlo síce k meritórnemu rozhodnutiu súdu o vine obžalovanej, avšak obe rozhodnutia boli krajským odvolacím súdom zrušené z dôvodov zhora uvedených.

V svetle prerokúvaného prípadu teda konajúci súd konštatuje, že v trestnej veci obžalovanej L.Q. M. bol spôsobený prietah v konaní nezavineným obžalovanou a ani spôsobom výkonu jej obhajoby. Na tomto mieste sa žiada pripomenúť právnou notoriету, že právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov, resp. v primeranej lehote, je formulované ako bezpodmienečné, resp. bezvýnimočné, a nie je z jeho dodržiavania umožnená žiadna výnimka (porov. II. ÚS 74/97). Článok 13 Dohovoru v spojení s právom na prejednanie veci v primeranej lehote musí vo vnútroštátnom práve poskytnúť prostriedok nápravy spôsobilý buď zamedziť vzniku alebo pokračovaniu tvrdeného porušenia, či poskytnúť danej osobe za každé už vzniknuté porušenie vhodnú nápravu. Vo veci D. proti Poľsku ESLP formuloval niekoľko základných princípov interpretácie čl. 13 Dohovoru v spojení s právom na prejednanie veci v primeranej lehote, z ktorých najdôležitejší je ten, podľa ktorého prostriedky, ktoré majú byť vo vnútroštátnom práve k dispozícii, musia byť spôsobilé buď zamedziť vzniku, alebo pokračovania tvrdeného porušenia, alebo poskytnúť danej osobe za každé už vzniknuté porušenie vhodnú nápravu (rozsudok Veľkého senátu, z 26.10.2000, § 157 - 159). V situáciách, v ktorých už prietahy v konaní vznikli, tak ako je tomu v svetle prerokúvaného prípadu, a ani pri urýchlennom postupe súdu v ďalších fázach nemožno dĺžku predmetného konania považovať za primeranú, môže byť účinným len prostriedok nápravy kompenzačnej povahy (rozsudky ESLP vo veciach L. proti Bulharsku, z 10.5.2011, § 87 - 88; Kupriny proti Rusku, z 25.2.2010, § 51). K forme kompenzačnej povahy sa súd vyjadri nižšie.

V situácii, keď trestné stíhanie trvá neprimerane dlhú dobu (podľa judikatúry ESLP spravidla viac ako 6 rokov) existuje len zdanlivo trvajúci stret (kolízia) jednak medzi verejným záujmom na trestnom stíhaní obvineného a jeho Ústavou a Dohovorom garantovanými základnými právami, do ktorých naďalej trestné stíhanie (už neoprávnene) zasahuje, ale aj medzi zákonom prezentovanými verejnými záujmami - už spomínaný predmet Trestného poriadku, zahŕňajúci aj jeho účel, totiž vyjadruje aj verejný záujem na dodržiavaní základných práv. Existuje teda zjavná disproporcia týchto záujmov v prospech ochrany pred pokračovaním v porušovaní základných práv obvinenej osoby. V tejto súvislosti nie je bez významu, že právny štát vychádza z priority občana pred štátom (PL. ÚS 19/09).

Z koncepcie týchto zdanlivo kolidujúcich verejných záujmov však neplynie len nesporná prevaha ústavného verejného záujmu na ochrane pred pokračovaním v porušovaní základných práv, ale - čo je rozhodujúce - najmä strata legitimity verejného záujmu na pokračovaní trestného stíhania. Pokiaľ existuje verejný záujem na trestnom stíhaní a zároveň verejný ústavný záujem na ochrane základných práv, ktoré trestné stíhanie porušuje, verejný záujem na pokračovaní trestného stíhania porušujúceho ďalej základné práva obvinenej osoby nielen stráca legitimitu, ale ani nemá oporu v práve - právny poriadok nedovoľuje pokračovať v porušovaní základných práv, pokiaľ je možné takýto protiprávny stav ukončiť.

Z ústavného poriadku je teda zrejmé, že v skutočnosti neexistuje trvajúci stret (kolízia) verejných záujmov, keďže trvanie záujmu na trestnom stíhaní obvinenej osoby je ohraničené právom na prejednanie veci v primeranej lehote a záujmom na ochrane tohto základného práva - inak povedané, neprávom nemožno dosahovať právo a v skratke možno konštatovať, že záujem štátu na trestnom stíhaní obvinenej osoby končí tam, kde začína porušenie jej základných práv a ústavný záujem na ich ochrane.

Pre úplnosť treba dodať, že aj v prípade reálnej kolízie verejného záujmu a základných práv a slobôd sa v pochybnostiach uplatňuje zásada uprednostnenia základných práv a slobôd.

K zastaveniu trestného stíhania a v kontexte vyššie formulovaného, konajúci súd je presvedčený, že ak sa dostane záujem štátu na trestnom stíhaní do rozporu s právom obvinenej osoby na prejednanie jej veci v primeranej lehote, zbavuje sa tým štát svojou nečinnosťou oprávnenia v trestnom stíhaní pokračovať. Trestné stíhanie je ďalej v takomto prípade neprípustné (aplikovateľné uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 7 Tz 316/2001 z 10.4.2002).

Súd si je vedomí tej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej len samotná neprímeranosť dĺžky konania nie je automaticky dôvodom na zastavenie trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por. a tento záver nie je možné priamo vyvodiť ani z úpravy čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Avšak v tomto smere sa v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyskytli výnimky, pri ktorých boli z jeho strany zohľadnené osobitosti konkrétnej prejednávanej veci. Na ich základe Najvyšší súd Slovenskej republiky akceptoval závery súdu nižšieho stupňa, pre ktoré došlo k zastaveniu trestného stíhania z dôvodu neprímeranej dĺžky trestného konania postupom podľa § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. 03. 2003 sp. zn. 3Tz 2/2003, ďalej zo dňa 29.10.2008 uverejnené aj v Zbierke súdnych rozhodnutí pod Tpj 5/2004, sp. zn. 3Tost 13/2008 a v neposlednom rade zo dňa 16.05.2012 sp. zn. 1Tost 12/2012). V naposledy uvedenom uznesení Najvyšší súd Slovenskej republiky okrem iného konštatoval, že príslušný výklad právnej normy aplikovanej súdom prvého stupňa (smerujúci k zastaveniu konania z dôvodu uvedeného v § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por. pre neprímeranú dĺžku konania s ohľadom na záruky obsiahnuté v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru) v konkrétnych okolnostiach prípadu je zákonne akceptovateľný a nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu. Nemožno ponechať bez povšimnutia ani rozhodovaciu činnosť Krajského súdu v Bratislave (uznesenie sp. zn. 1T/20/1998 zo dňa 05. 02. 2007, sp. zn. 1T/23/2002 zo dňa 03. 03. 2010, sp. zn. 2To/255/2002, sp. zn. 21T/1/2016 zo dňa 23. 01. 2020) a Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 3T/29/2015 zo dňa 10. 11. 2015.)

Z hľadiska maxim materiálneho právneho štátu je teda neprípustné dospieť k záveru o porušení základných práv (v tomto prípade skonštatovaný jednoznačný prietah) a nevyvodiť z neho dôsledok smerujúci k ich efektívnej a účinnej ochrane v podobe ukončenia takéhoto zásahu. Napokon ústavná koncepcia základných práv nepripúšťa pokračovanie v ich porušovaní, ak existujú prostriedky spôsobilé takého porušovanie ukončiť.

Dĺžka konania presahujúca 8 rokov (v prejednávanom prípade 15 rokov) sa považuje za extrémny prípad odôvodňujúci zastavenie trestného stíhania (uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tost 1/2017 z 29. 12. 2017, a sp. zn. 3 Tz 2/03 z 13.3.2003). Štát, ktorý je garantom základných práv a slobôd, je povinný odstrániť, resp. kompenzovať porušenie práva obvineného na prerokovanie veci v primeranej lehote, a je neprípustné, aby bol pokračujúcim porušovateľom tohto práva (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tost 1/2017 z 29.12.2017). Pre úplnosť konajúci súd dopĺňa, že doba 23 rokov a 11 mesiacov od spáchania obžalobného skutku v bode 1/ a doba 21 rokov od spáchania obžalobného skutku v bode 2/ môže nadobudnúť až charakter odopretia spravodlivosti (*denegatio iustitiae*) (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Tost 12/2012 zo 16.5.2012). Ústavný súd v uznesení sp. zn. I. ÚS 236/2011 zo dňa 16. 06. 2011 výslovne uviedol, že súd disponuje celým radom prostriedkov, ktoré mu ponúkajú trestné či ústavnoprávne predpisy (napr. zastavenie trestného stíhania, mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby) na uplatnenie možnosti kompenzácie porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov, a že relevantná judikatúra ESLP takúto formu kompenzácie považuje za dostatočnú nápravu porušenia práva, ak ju národný súd použije s výslovným uvedením toho, že k tomuto opatreniu pristupuje preto, že bolo porušené právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote a pokiaľ ide o zmiernenie trestu, uvedie v akej miere bol trest z tohto dôvodu zmiernený (porov. § 8 a 9 uznesenia).

Zastavenie trestného stíhania však poskytuje ochranu pred pokračovaním v porušovaní základných práv pro futuro, pričom ESLP nenaznačil, že by sa s poskytnutím efektívnej a účinnej ochrany trvajúceho porušovania práva na prejednanie veci v primeranej lehote mohlo vyčkávať do jej meritórneho skončenia. Napokon ESLP sťažnosti podané počas trvajúceho porušenia práva na prejednanie trestného konania v primeranej lehote neodmieta pre nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy s odôvodnením, že v budúcnosti môže byť príslušnými orgánmi rozhodnuté v merite veci a vtedy môže byť ako kompenzácia napr. znížený trest. ESLP o týchto sťažnostiach rozhoduje a členské štáty sankcionuje, z čoho je pri správnom chápaní postavenia ESLP a jeho oprávnení zrejme, že pri zistení porušenia

základných práv by sa nemalo pokračovať v ich porušovaní a toto odškodňovať až formou kompenzácie niekedy v (bližšej či vzdialenej) budúcnosti. Je nevyhnutné si uvedomiť, že ESLP priznáva v takýchto prípadoch spravodlivé finančné zadosťučinenie, pretože nie je oprávnený nariadiť zastavenie trestného stíhania a poskytnúť tak preventívnu ochranu pred ďalším porušovaním základných práv, čo je vecou vnútroštátnych orgánov.

Z ústavnoprávneho hľadiska je neopomenuteľným tiež fakt, že práva obvinenej osoby na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote nie sú pri ich porušení už ďalej ani ústavným poriadkom imanentne obmedziteľné. Je tomu tak preto, pretože na realizáciu verejného záujmu na trestnom stíhaní obžalovanej M. mali príslušné orgány (vyšetrovateľ PZ, prokuratúra, súd) legitímny priestor, ktorý nevyužili, porušili tak právo obžalovanej na spravodlivý proces, a na ďalšie pokračovanie v predmetnom konaní - a teda na pokračujúce porušovanie jej základných práv - im právny poriadok priestor už neposkytuje. Na tomto mieste súd len pripomenie už zmieňovanú skutočnosť, že dva krát bol rozsudok vo veci samej zrušený odvolacím súdom a bolo súdu prikázané vo veci znovu konať a rozhodnúť, pričom i v prípade, že by súd tretíkrát uznal obžalovanú vinnou, s pravdepodobnosťou hraničiacou k istote by bol ukladaný trest nespojený s odňatím slobody. Nemožno prehliadnuť ani dôvody, pre ktoré došlo k zrušeniu dvoch odsudzujúcich rozsudkov. Mimo iné aj pre nepreskúmateľnosť napadnutých rozsudkov, vzhľadom na ich odôvodnenie, ktoré nebolo v súlade s § 168 ods. 1 Tr. por. Povedané inak, obžalovaná sa ani po 19 rokoch od spáchania skutku v bode 1/ a po 17 rokoch od spáchania skutku v bode 2/ nedozvedela, prečo bola odsúdená a z akého dôvodu jej bol ukladaný ten ktorý trest...Na tomto mieste súd odkazuje na str. 9 - 11 uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1To/32/2018 zo dňa 30. 05. 2018 (č. l. 1192 - č. l. 1193). Za takto nastolenej situácie štát v zmysle prirodzenej spravodlivosti musí stratiť právo na odsúdenie a potrestanie páchatel'a a to aj vzhľadom na charakter prerokovanej trestnej činnosti.

Treba ešte pripomenúť, že trestná sadzba trestu odňatia slobody pre prípad uznania viny u obžalovanej M. sa pohybuje v rozmedzí od 1 roka do 5 rokov. Ostatne spomenutá okolnosť podmieňujúca hodnotenie tohto prípadu, ako prípadu extrémneho, takisto súvisí s hospodárnosťou konania. Veľmi zjednodušene povedané, potreba akademického výroku v tejto veci, za situácie, kedy sa súd kvôli takémuto výroku bude musieť vecou zaoberať naozaj ešte dlhý čas, nevyváži nevyhnutnosť vynaloženia predpokladaných nákladov súvisiacich s touto vecou - tak časových, ako aj materiálnych. V neposlednom rade súd konštatuje, že aplikácia zákonom predvídaných obmedzení základných práv (vykonanie hlavného pojednávania spojeného s meritórnym rozhodnutím o obžalobe v podobe akéhokoľvek trestu) by v tomto konkrétnom prípade neobstála v hore uvedenom teste proporcionality, a to z dôvodov ktoré sú uvedené vyššie.

Konajúci súd uzatvára, že Dohovor je neoddeliteľnou súčasťou práva v Slovenskej republike a preto dospel k záveru, že neexistuje nič, čo by bránilo súdu rozhodnúť, že v danom prípade nastala taká dĺžka konania, ktorá je nepochybne neprimeraná, až extrémna a v zásade sa musí považovať za prekročenie „primeranej lehoty“ v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Bolo preto povinnosťou súdu využiť v súčasnom štádiu konania prostriedky na zabezpečenie nápravy a v danom prípade zastaviť trestné stíhanie. Tieto dôvody potom viedli súd k tomu, že po zvážení všetkých dôležitých a rozhodných skutočností, vychádzajúc aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj samotnej dikcie Dohovoru rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia pretože v dôsledku konania orgánov činných v trestnom konaní a súdu po dobu 23 rokov od spáchania obžalobného skutku v bode 1/ a 21 rokov od spáchania skutku v bode 2/ celé konanie nadobúda charakter odopretia spravodlivosti nie len voči obžalovanej L. M., ale aj voči spoločnosti (denegatio iustitiae).

Keďže súd rozhodol podľa § 281 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodený subjekt Vysokú školu múzických umení v Bratislave, ktorá si uplatnila nárok na náhradu škody, na civilný proces (§ 281 ods. 3 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú môže podať prokurátor v lehote 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Bratislave prostredníctvom Okresného súdu Bratislava I.

Sťažnosť má odkladný účinok.